

Sreda, 15. februar 2017

P8_TA(2017)0042

Biološki pesticidi z majhnim tveganjem

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. februarja 2017 o bioloških pesticidih z majhnim tveganjem (2016/2903(RSP))

(2018/C 252/18)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS ⁽¹⁾, zlasti členov 22 in 47, člena 66(2) in točke 5 v Prilogi II,
 - ob upoštevanju Direktive 2009/128/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov ⁽²⁾, zlasti členov 12 in 14,
 - ob upoštevanju osnutka uredbe Komisije o spremembi Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet glede meril za odobritev aktivnih snovi z majhnim tveganjem (D046260/01),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. junija 2016 o tehnoloških rešitvah za trajnostno kmetijstvo v EU ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. junija 2016 o krepitvi inovacij in gospodarskem razvoju pri evropskem upravljanju kmetij v prihodnje ⁽⁴⁾,
 - ob upoštevanju izvedbenega načrta za večjo dostopnost fitofarmaceutskih sredstev z majhnim tveganjem in hitrejše izvajanje integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi, ki ga je pripravila strokovna skupina za trajnostno rabo fitofarmaceutskih sredstev in ga je potrdil Svet 28. junija 2016,
 - ob upoštevanju akcijskega načrta proti naraščajoči nevarnosti protimikrobne odpornosti (COM(2011)0748) in prihodnjega načrta te vrste, ki ga bo Komisija začela v letu 2017,
 - ob upoštevanju vprašanja Komisiji o bioloških pesticidih z majhnim tveganjem (O-000147/2016 – B8-1821/2016),
 - ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,
 - ob upoštevanju člena 128(5) in člena 123(2) Poslovnika,
- A. ker se o uporabi konvencionalnih fitofarmaceutskih sredstev zaradi njihovih tveganj za zdravje ljudi in okolje v javnosti vse bolj razpravlja;
- B. ker je na trgu EU na voljo vse manj aktivnih snovi, ki se uporabljajo za varstvo rastlin; ker kmetje EU še vedno potrebujejo vrsto sredstev za varstvo poljščin;

⁽¹⁾ UL L 309, 24.11.2009, str. 1.

⁽²⁾ UL L 309, 24.11.2009, str. 71.

⁽³⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0251.

⁽⁴⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0252.

Sreda, 15. februar 2017

- C. ker je pomembno spodbujati razvoj alternativnih postopkov ali tehnik, da se zmanjša odvisnost od konvencionalnih pesticidov;
- D. ker je preprečevanje živilskih odpadkov prednostna naloga EU, dostop do ustreznih rešitev za varstvo rastlin pa je nadvse pomemben, da se prepreči škoda, ki jo povzročijo škodljivci in bolezni ter zaradi katere nastajajo živilski odpadki; ker se po podatkih Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) 20 % pridelkov sadja in zelenjave v Evropi zgubi na polju ⁽¹⁾;
- E. ker je v prsti, vodi in okolju na splošno še vedno mogoče ugotoviti neželene ostanke pesticidov in ker utegne določen odstotek kmetijskih pridelkov rastlinskega ali živalskega izvora vsebovati ostanke pesticidov v količini, ki presega njihovo najvišjo dovoljeno vrednost;
- F. ker so v Uredbi (ES) št. 1107/2009 opredeljena merila za identifikacijo snovi z majhnim tveganjem, ki se uporabljajo neodvisno od izvora snovi, in ker so lahko pesticidi z majhnim tveganjem biološkega ali sintetičnega izvora;
- G. ker se pri bioloških pesticidih na splošno razume, da gre za fitofarmacevtska sredstva, ki temeljijo na mikroorganizmih, rastlinskih pripravkih, kemikalijah na biološki osnovi ali semiokemikalijah (kot so feromoni in različna eterična olja) ter njihovih stranskih produktih; ker veljavni regulativni okvir za fitofarmacevtska sredstva ⁽²⁾ pravno ne razlikuje med biološkimi in sintetičnimi fitofarmacevtskimi sredstvi;
- H. ker najnovejše znanstvene študije kažejo, da lahko subletalna izpostavljenost nekaterim herbicidom povzroči negativne spremembe glede občutljivosti bakterij na antibiotike ⁽³⁾ in da lahko kombinacija uporabe velike količine herbicidov in antibiotikov v bližini rejnih živali in insektov privede do pogostejše uporabe antibiotikov ter morda ogrozi njihove terapevtske učinke;
- I. ker so lahko biološka fitofarmacevtska sredstva z majhnim tveganjem učinkovita alternativa za konvencionalna fitofarmacevtska sredstva, tako za konvencionalne kot za ekološke kmete, ter lahko prispevajo bolj trajnostnemu kmetijstvu; ker nekatera biološka fitofarmacevtska sredstva delujejo na nove načine, ki so lahko koristni glede na vse večjo odpornost proti konvencionalnim fitofarmacevtskim sredstvom, obenem pa se lahko omeji učinek na neciljne organizme; ker bi morali nepoklicni uporabniki in vrtničarji poleg drugih nekemičnih metod zatiranja in preprečevanja prednostno izbrati biološka fitofarmacevtska sredstva z majhnim tveganjem;
- J. ker je uporaba fitofarmacevtskih sredstev potrebna, da bi zadostili potrebam po hrani in krmi ter ker se v postopku odobritve teh sredstev in njihovih aktivnih snovi uporablja previdnostno načelo ⁽⁴⁾;
- K. ker dolgotrajen postopek odobritve in registracije pred trženjem bioloških pesticidov z majhnim tveganjem predstavlja pomembno gospodarsko oviro za proizvajalce;
- L. ker je treba v skladu z Direktivo 2009/128/ES obvezno izvajati integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi; ker bi morale države članice in lokalne oblasti večjo pozornost nameniti trajnostni uporabi pesticidov, vključno z drugimi možnostmi varstva rastlin z nizkim tveganjem;

⁽¹⁾ FAO (2011) „Global food losses and food waste“ (Svetovne izgube hrane in živilski odpadkih).

⁽²⁾ Pojem „pesticidi“ zajema tudi biocidne proizvode, na katere se ta resolucija ne nanaša.

⁽³⁾ npr. Kurenbach, B., Marjoshi, D., Amábile-Cuevas, C.F., Ferguson, G.C., Godsoe, W., Gibson, P. and Heinemann, J.A., 2015, „Sublethal exposure to commercial formulations of the herbicides dicamba, 2,4-dichlorophenoxyacetic acid, and glyphosate cause changes in antibiotic susceptibility in *Escherichia coli* and *Salmonella enterica* serovar Typhimurium“ (Subletalna izpostavljenost komercialnim pripravkom herbicidov dikambe, 2,4-diklorofenoksiocetne kisline in glifosata povzroča spremembe glede občutljivosti bakterij *Escherichia coli* in *Salmonella enterica* serovar Typhimurium na antibiotike), mBio 6(2):e00009-15. doi:10.1128/mBio.00009-15.

⁽⁴⁾ Člen 1(4) Uredbe (ES) št. 1107/2009.

Sreda, 15. februar 2017

- M. ker se na podlagi Uredbe (ES) št. 1107/2009 aktivne snovi odobrijo na ravni Unije, odobritev fitofarmaceutskih sredstev, ki vsebujejo te aktivne snovi, pa je v pristojnosti držav članic;
- N. ker se na podlagi člena 22 Uredbe (ES) št. 1107/2009 aktivne snovi lahko odobrijo kot snovi z majhnim tveganjem, če izpolnjujejo splošna merila za odobritev in posebna merila za aktivne snovi z majhnim tveganjem iz točke 5 Priloge II; ker člen 47 Uredbe (ES) št. 1107/2009 določa, da se fitofarmaceutska sredstva, ki vsebujejo samo aktivne snovi z majhnim tveganjem in ne vsebujejo problematičnih snovi ter za katera niso potrebni posebni ukrepi za zmanjševanje tveganja in ki so dovolj učinkovita, odobrijo kot fitofarmaceutska sredstva z majhnim tveganjem;
- O. ker je v Uniji ta čas odobrenih le sedem aktivnih snovi, med njimi šest bioloških aktivnih snovi, ki so opredeljene kot snovi „z majhnim tveganjem“; ker Komisija v svojem programu za prenovitev daje prednost oceni aktivnih snovi z domnevno majhnim tveganjem;
- P. ker nekatere države članice niso odobrile sredstev, ki vsebujejo biološke aktivne snovi z majhnim tveganjem, saj naj bi bila ta manj učinkovita kot sintetični pesticidi, pri čemer sploh niso upoštevale stalnih inovacij v sektorju za biološke pesticide z majhnim tveganjem, prednosti učinkovite rabe virov za ekološko kmetovanje ter kmetijskih, zdravstvenih in okoljskih stroškov nekaterih drugih fitofarmaceutskih sredstev;
- Q. ker veljavni regulativni okvir določa nekaj spodbud za aktivne snovi in fitofarmaceutska sredstva z majhnim tveganjem, in sicer daljše, petnajstletno obdobje prve odobritve za aktivne snovi z majhnim tveganjem v skladu s členom 22 Uredbe (ES) št. 1107/2009 ter krajše 120-dnevno obdobje za odobritev fitofarmaceutskih sredstev z majhnim tveganjem v skladu s členom 47 Uredbe (ES) št. 1107/2009; ker te regulativne spodbude veljajo le na koncu postopka odobritve, ko je aktivna snov že razvrščena med snovi z majhnim tveganjem;
- R. ker člen 12 Direktive 2009/128/ES določa, da se na posebnih območjih, kot so območja, ki jih uporablja širša javnost, in zavarovana območja, daje prednost fitofarmaceutskim sredstvom z nizko stopnjo tveganja; ker se v teh primerih sprejmejo ustrezni ukrepi za obvladovanje tveganja, predvsem pa se razmisli o uporabi fitofarmaceutskih sredstev z majhnim tveganjem in ukrepov za biološko zatiranje škodljivih organizmov; ker nekatere države članice na teh posebnih območjih že dolgo prepovedujejo uporabo pesticidov;
- S. ker je Komisija Stalnemu odboru za rastline, živali, hrano in krmo predložila osnutek uredbe o spremembi Uredbe (ES) št. 1107/2009 glede meril za odobritev aktivnih snovi z majhnim tveganjem; ker je v tem osnutku za aktivne snovi, ki so mikroorganizmi, predvideno, da imajo nizko tveganje;

Splošni vidiki

1. poudarja, da je treba v Uniji nemudoma povečati razpoložljivost pesticidov z majhnim tveganjem, vključno z biološkimi fitofarmaceutskimi sredstvi z majhnim tveganjem;
2. poudarja, da je treba kmetom dati na voljo več orodij za zaščito poljščin in izbiro ukrepa, s katerim jih bodo najboljše in najbolj trajnostno zaščitili; zato spodbuja širšo uporabo različnih orodij, vključno z biološkimi pesticidi z majhnim tveganjem, na podlagi načel integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi;
3. poudarja, da je treba povečati razpoložljivost orodij za varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi za ekološko kmetovanje, ki izpolnjujejo zahteve ekološkega kmetovanja in učinkovite rabe virov;
4. poudarja, da je treba zadostiti povpraševanju potrošnikov po varni hrani, ki je cenovno sprejemljiva in trajnostno pridelana;

Sreda, 15. februar 2017

5. poudarja, da bi bilo treba za spodbujanje razvoja in uporabe bioloških fitofarmaceutskih sredstev z majhnim tveganjem oceno njihove učinkovitosti in tveganj ter njihove zmogljivosti za odzivanje na okoljske, zdravstvene in ekonomske potrebe kmetijstva zasnovati tako, da se kmetom omogoči ustrezna raven varstva rastlin;
6. poudarja pomen javne razprave o razpoložljivosti alternativ za konvencionalna fitofarmaceutska sredstva in o razširitvi izbire snovi za kmete in pridelovalce, vključno z biološkimi fitofarmaceutskimi sredstvi in drugimi možnostmi biotičnega zatiranja, da bi poiskali čim boljše rešitve v smislu okolja, zdravja in gospodarstva; poudarja, da je treba izobraževati o potrebi po zagotovitvi trajnosti varstva poljščin; spodbuja nadaljnje raziskave in inovacije na področju bioloških fitofarmaceutskih sredstev z majhnim tveganjem;
7. pozdravlja izvedbeni načrt za večjo dostopnost fitofarmaceutskih sredstev z majhnim tveganjem in hitrejše izvajanje integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi v državah članicah, ki ga je potrdil Svet; poziva države članice, Komisijo in sredozemsko organizacijo za varstvo rastlin, naj spremljajo izvajanje tega načrta;

Takojšnje ukrepanje

8. poziva k hitremu sprejetju osnutka uredbe o spremembi Uredbe (ES) št. 1107/2009 glede meril za odobritev aktivnih snovi z majhnim tveganjem, ki ga je Komisija predložila Stalnemu odboru za rastline, živali, hrano in krmo; poziva Komisijo, naj stalno posodablja merila, da bodo skladna z najnovjšimi znanstvenimi dognanji;
9. poziva Komisijo in države članice, naj pospešijo ocenjevanje, odobritev, registracijo in spremljanje uporabe bioloških fitofarmaceutskih sredstev z majhnim tveganjem, pri čemer naj ocenjevanje tveganj ohranijo na visoki ravni;
10. poziva države članice, naj v svoje nacionalne akcijske načrte za varstvo okolja in zdravja ljudi vključijo uporabo bioloških pesticidov z majhnim tveganjem;
11. spodbuja države članice, naj si izmenjujejo informacije in zglede dobre prakse na podlagi rezultatov raziskav o zatiranju škodljivcev ter tako zagotovijo dobre alternativne rešitve v smislu okolja, zdravja in gospodarstva;
12. poziva Komisijo, naj ugotovi, katere snovi z majhnim tveganjem so že na trgu;

Revizija zakonodaje o fitofarmaceutskih sredstvih

13. pozdravlja pobudo Komisije, da se pri programu ustreznosti in uspešnosti predpisov v letu 2016 izvede ocena Uredbe (ES) št. 1107/2009; poudarja, da se zaradi te pobude ne smejo zmanjšati standardi za zdravje, varnost hrane in varstvo okolja; je zaskrbljen, da bi utegnila splošna revizija celotne Uredbe (ES) št. 1107/2009 v povezavi s programom ustreznosti in uspešnosti predpisov trajati več let;
14. poudarja, da je treba revidirati Uredbo (ES) št. 1107/2009 ter spodbuditi razvoj in registracijo bioloških pesticidov z majhnim tveganjem ter njihovo dajanje v promet v EU; je zaskrbljen, ker sedanji postopek registracije za dajanje fitofarmaceutskih sredstev v promet ni najbolj ustrezen za biološke pesticide z majhnim tveganjem; poudarja, da sedanji postopek registracije osnovnih snovi z majhnim tveganjem včasih dejansko deluje kot neke vrste patent, tako da je v drugi državi članici težko uporabljati sredstvo na podlagi iste snovi, ki ni bilo registrirano;
15. poziva Komisijo, naj pred koncem leta 2018 pripravi posebni zakonodajni predlog o spremembi Uredbe (ES) št. 1107/2009, in sicer zunaj splošne revizije v povezavi s programom ustreznosti in uspešnosti, da bi pospešili postopek ocene, odobritve in registracije bioloških pesticidov z majhnim tveganjem;

Sreda, 15. februar 2017

16. poudarja, da je treba v Uredbi (ES) št. 1107/2009 opredeliti „biološko fitofarmacevtsko sredstvo“, tako da bo opredelitev zajemala fitofarmacevtska sredstva, pri katerih je aktivna snov mikroorganizem ali molekula, ki obstaja v naravi in se pridobiva v naravnem procesu ali se sintetizira kot identična naravni molekuli, za razliko od fitofarmacevtskih sredstev, katerih aktivna snov je sintetična molekula, ki v naravi ne obstaja, ne glede na način proizvodnje;

17. poziva Komisijo, naj v svojem poročilu o oceni nacionalnih akcijskih načrtov, ki se zahteva v členu 4 Direktive 2009/128/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti za doseganje trajnostne rabe pesticidov, opredeli pomanjkljivosti pri izvajanju direktive v državah članicah ter vključi konkretne predloge za države članice, naj takoj sprejmejo ukrepe, da bi zmanjšale tveganje in posledice uporabe pesticidov za človeško zdravje in okolje, ter razvijejo in uvedejo alternativne pristope ali tehnike za zmanjšanje odvisnosti od uporabe pesticidov;

o

o o

18. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.
